

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

кафедра банківської справи та страхування

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету (директор ННІ)
_____ (Діброва А.Д.)

“15” червня 2021 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри банківської
справи та страхування
Протокол № 13 від “02” червня 2021 р.

Завідувач кафедри

_____ (Худолій Л.М.)

“РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП» Фінанси, банківська
справа та страхування»

Гарант ОП

_____ (Негода Ю.В.)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Страхування

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність **072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**
(шифр і назва спеціальності)

факультет **Економічний**
(назва факультету)

Розробники: **к.е.н., доцент Мамчур Руслана Миколаївна**

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

1. Опис навчальної дисципліни

Страхування

(назва)

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітній ступінь	<u>Бакалавр</u> (бакалавр, спеціаліст, магістр)	
Спеціальність	<u>072 «Фінанси, банківська справа та страхування»</u> (шифр і назва)	
Освітня програма	_____ (назва)	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	150/180/300	
Кількість кредитів ECTS	5/6/10	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота)	_____ (назва)	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	3/1ст/2	
Семестр	6/2/4	
Лекційні заняття	15/30/60 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	30/45/60 год.	6 год.
Лабораторні заняття	_____ год.	год.
Самостійна робота	105/105/180 год.	136 год.
Індивідуальні завдання	_____ год.	год.
Кількість тижневих годин для денної форми навчання:	3/5/6 год.	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Дисципліна «Страховання» передбачає оволодіння знаннями та практичними навичками щодо страхового захисту майнових інтересів юридичних і фізичних осіб на випадок настання ризикових ситуацій, функціонування та аналізу страхового ринку.

Метою курсу «Страховання» є отримання студентами базових знань у теорії та практиці страхування.

Завдання курсу полягає у з'ясуванні необхідності та суті страхування з метою створення дієвої системи захисту інтересів громадян, підприємців та держави, здобутті навичок щодо здійснення перестраховання та фінансової діяльності страховика.

У процесі викладання дисципліни:

- з'ясовується об'єктивна необхідність страхування, розкривається його сутність, функції, принципи та роль в умовах ринкової економіки;
- висвітлюються питання щодо організації на напрямків розвитку страхового ринку і державного регулювання страхової діяльності;
- розглядаються умови особистого, майнового та страхування відповідальності, перестраховання з позицій вітчизняного та зарубіжного досвіду;
- вивчаються особливості та шляхи вдосконалення фінансової діяльності страховиків.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час відвідування лекційних та практичних занять. Необхідним елементом успішного засвоєння курсу є самостійна робота зі спеціальною економічною літературою, законодавчими і нормативними актами, страховими документами.

З метою найкращого засвоєння навчального матеріалу студенти повинні до початку вивчення курсу опанувати знання і навички в галузі економіки, фінансів.

В результаті вивчення дисципліни «Страховання» студенти:

будуть знати:

- суть страхування, його значення та умови проведення;
- основні поняття вітчизняного та міжнародного страхування;
- принципи класифікації та основні тенденції розвитку страхових ринків;
- структуру актуарних розрахунків страхових тарифів з різних видів страхування;
- особливості фінансової діяльності страхових компаній.

будуть вміти:

- виявити страховий ризик;
- вибрати оптимальні варіанти страхування як фізичних, так і юридичних осіб;
- розраховувати страховий внесок за умови використання різних систем страхової відповідальності;
- розрахувати показники фінансової стійкості страхової компанії.

Набуття компетентностей:

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
- ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК10. Здатність працювати у команді.
- ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

- СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
- СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.
- СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.
- СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для

- повного терміну денної (заочної) форми навчання.
- скороченого терміну денної (заочної) форми навчання.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Суть страхування, страхові ризики, страховий ринок

Тема 1. Суть страхування як системи економічних відносин

Необхідність страхового захисту від ризикових обставин. Історія виникнення та розвитку страхування. Функції страхування. Принципи страхування. Роль перестрахування.

Поняття та призначення класифікації страхування. Обов'язкове та добровільне страхування.

Тема 2. Поняття та види ризиків

Поняття, види ризиків та їх оцінка. Визначення страхового ризику. Відмінність страхового ризику та страхового випадку. Критерії класифікації ризиків. Ризик-менеджмент у страхуванні. Методи управління ризиком. Визначення ймовірності ризику.

Тема 3. Страховий ринок

Загальна характеристика становлення і розвитку страхового ринку України. Роль посередників на страховому ринку. Товариства взаємного страхування. Об'єднання страховиків та їх функції. Види страхових компаній. Стратегія страхової компанії. Організаційна структура страхової компанії. Органи управління страховою компанією.

Поняття, значення і продукти маркетингу у страхуванні. Маркетингові дослідження і маркетингова політика страховика. Реклама страхових послуг. Реалізація страхових послуг.

Тема 4. Майнове страхування

Сутність та особливості майнового страхування. Класифікація майнового страхування. Ризики в майновому страхуванні. Умови виключення з договорів страхування майна. Обов'язкові та добровільні види майнового страхування.

Типи договорів при страхуванні майна. Особливості визначення тарифів за різними видами майнового страхування. Особливості застосування франшизи при майновому страхуванні. Особливості здійснення відшкодування за різними видами майнового страхування.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

Галузі страхування, перестраховування та співстраховування, фінансова діяльність страховика

Тема 5. Особисте страхування

Сутність та особливості особистого страхування. Класифікація особистого страхування. Ризики в особистому страхуванні. Обов'язкові та добровільні види особистого страхування. Визначення підгалузей особистого страхування.

Особливості визначення тарифів за різними видами особистого страхування. Особливості здійснення страхових виплат за різними видами особистого страхування.

Тема 6. Страхування відповідальності

Страхування відповідальності та його види. Специфіка страхування відповідальності. Класифікація страхування відповідальності.

Ліміт відповідальності страховика. Особливості визначення розміру збитку при страхуванні відповідальності.

Тема 7. Основи перестраховування та співстраховування

Сутність і теоретичні основи перестраховування. Методи перестраховування. Форми перестраховувальних операцій. Особливості перестраховування ризиків у нерезидентів. Співстраховування та механізм його застосування.

Тема 8. Основи фінансової діяльності страховика

Склад та економічний зміст доходів і витрат страховика. Визначення прибутку страховика. Оподаткування у страхових компаніях.

Поняття фінансової надійності страховика. Страхові резерви. Платоспроможність страховика та умови її забезпечення. Інвестиційна діяльність страховиків.

Структура навчальної дисципліни (3 курс)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Змістовий модуль 1. Суть страхування, страхові ризики, страховий ринок														
Тема 1. Основи теорії страхування	2	19	2	4			13	19	1	1				17
Тема 2. Поняття та види ризиків	2	18	2	4			12	18	1					17
Тема 3. Страховий ринок	2	19	2	4			13	19	1	1				17
Тема 4. Майнове страхування	2	19	2	4			13	19	1	1				17
Разом за змістовим модулем 1	8	75	8	16			51	75	4	3				68
Змістовий модуль 2. Галузі страхування, перестраховання та співстрахування, фінансова діяльність страховика														
Тема 5. Особисте страхування	2	20	2	4			14	19	1	1				17
Тема 6. Страхування відповідальності	2	20	2	4			14	19	1	1				17
Тема 7. Основи перестраховання та співстрахування	2	19	2	4			13	19	1	1				17
Тема 8. Основи фінансової діяльності страховика	1	16	1	2			13	18	1					17
Разом за змістовим модулем 2	7	75	7	14			54	75	4	3				68
Курсовий проект (робота) з _____ (якщо є в робочому плані)	-	-	-	-			-							
Усього годин	15	150	15	30			105	150	8	6				136

Структура навчальної дисципліни (1 ст курс)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	Денна форма						Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. Суть страхування, страхові ризики, страховий ринок													
Тема 1. Основи теорії страхування	2	23	4	6			13	19	1	1			17
Тема 2. Поняття та види ризиків	2	21	4	5			12	18	1				17
Тема 3. Страховий ринок	2	23	4	6			13	19	1	1			17
Тема 4. Майнове страхування	2	23	4	6			13	19	1	1			17
Разом за змістовим модулем 1	8	90	16	23			51	75	4	3			68
Змістовий модуль 2. Галузі страхування, перестраховання та співстрахування, фінансова діяльність страховика													
Тема 5. Особисте страхування	2	24	4	6			14	19	1	1			17
Тема 6. Страхування відповідальності	2	24	4	6			14	19	1	1			17
Тема 7. Основи перестраховання та співстрахування	2	21	3	5			13	19	1	1			17
Тема 8. Основи фінансової діяльності страховика	1	21	3	5			13	18	1				17
Разом за змістовим модулем 2	7	90	14	22			54	75	4	3			68
Курсовий проект (робота) з _____ (якщо є в робочому плані)	-	-	-	-			-						
Усього годин	15	180	30	45			105	150	8	6			136

Структура навчальної дисципліни (2-3 курс, 2 семестри)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	Денна форма							Заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
4 Семестр													
Змістовий модуль 1. Суть страхування, страхові ризики, страховий ринок													
Тема 1. Основи теорії страхування	2	19	4	4			11	19	1	1			17
Тема 2. Поняття та види ризиків	2	17	3	3			11	18	1				17
Тема 3. Страховий ринок	2	19	4	4			11	19	1	1			17
Тема 4. Майнове страхування	2	20	4	4			12	19	1	1			17
Разом за змістовим модулем 1	8	75	15	5			45	75	4	3			68
Змістовий модуль 2. Галузі страхування, перестраховання та співстрахування, фінансова діяльність страховика													
Тема 5. Особисте страхування	2	20	4	4			12	19	1	1			17
Тема 6. Страхування відповідальності	2	19	4	4			11	19	1	1			17
Тема 7. Основи перестраховання та співстрахування	2	19	4	4			11	19	1	1			17
Тема 8. Основи фінансової діяльності страховика	1	17	3	3			11	18	1				17
Разом за змістовим модулем 2	7	75	15	15			45	75	4	3			68
<u>Курсовий проект (робота) з (якщо є в робочому плані)</u>	-	-	-	-			-						
Усього годин	15	150	30	30			90	150	8	6			136

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	Денна форма							Заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	л а б	і н д	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
5 семестр													
Змістовий модуль 3. Особливості реалізації страхових послуг, майнове та особисте страхування													
Тема 9. Страхові послуги та особливості їх реалізації	1	11	2	2	-	-	7	19	1	1			17
Тема 10. Порядок укладання та ведення страхової угоди	1	11	2	2	-	-	7	18	1				17
Тема 11. Страхування майна і відповідальності громадян	2	14	3	3	-	-	8	19	1	1			17
Тема 12. Страхування життя та пенсій	2	16	4	4	-	-	8	19	1	1			17
Тема 13. Страхування від нещасних випадків	1	12	2	2	-	-	8						
Тема 14. Медичне страхування	1	11	2	2	-	-	7						
Разом за змістовим модулем 3	8	75	15	15			45	75	4	3			68
Змістовий модуль 4. Страхування юридичних осіб													
Тема 7. Страхування підприємницьких ризиків	1	14	3	3	-	-	8	19	1	1			17
Тема 8. Сільськогосподарське страхування	2	12	2	2	-	-	8	19	1	1			17
Тема 9. Страхування фінансово-кредитних ризиків	1	11	2	2	-	-	7	19	1	1			17
Тема 10. Автотранспортне страхування	1	16	4	4	-	-	8	18	1				17
Тема 11. Морське страхування	1	11	2	2	-	-	7						
Тема 12. Авіаційне страхування	1	11	2	2	-	-	7						
Разом за змістовим модулем 4	7	75	15	15	-	-	45	75	4	3			68
Курсовий проект (робота) з _____ (якщо є в робочому плані)	-	-	-	-			-						
Усього годин	15	150	30	30			90						
Годин за 2 семестри	30	300	60	60			180	150	8	6			136

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено навчальним планом	
2		

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Основи теорії страхування	6

План

1. У чому полягає необхідність страхового захисту від ризикових обставин.
2. Назвіть ознаки страхування, як економічної категорії.
3. Історія виникнення та розвитку страхування.
4. У чому полягають особливості розвитку страхування в Україні.
5. Охарактеризуйте функції страхування.
6. Які принципи страхування Ви знаєте.
7. Що таке франшиза і як вона впливає на розмір страхового відшкодування.
8. Роль перестрахування.
9. Охарактеризуйте класифікацію страхування.
10. Назвіть види обов'язкового та добровільного страхування.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
2.	Поняття та види ризиків	5

План

1. Дайте визначення страхового ризику.
2. Чим відрізняється страховий ризик від страхового випадку.
3. Які критерії використовують для класифікації ризиків.
4. Що розуміють під поняттям „управління ризиком”.
5. Які методи управління ризиком Ви знаєте.
6. Назвіть причини катастрофічних ризиків.
7. У чому полягає особливість унікальних ризиків.
8. Як визначають ймовірність ризику.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
3.	Страховий ринок	6

План

1. Дайте визначення страхового ринку.
2. Охарактеризуйте становлення і розвиток страхового ринку України.
3. Якою є роль посередників на страховому ринку.
4. Товариства взаємного страхування.
5. Об'єднання страховиків, їх функції та завдання.
6. Визначте роль кожного елемента інфраструктури страхового ринку в розвитку страхових взаємовідносин.
7. Види страхових компаній.
8. Стратегія страхової компанії.
9. За яким критеріями визначається організаційна структура страхової компанії.
10. Органи управління страховою компанією.
11. Назвіть особливості маркетингу у страхуванні.
12. Маркетингові дослідження і маркетингова політика страховика.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
4.	Майнове страхування	6

План

1. Сутність та особливості майнового страхування.
2. Класифікація майнового страхування.
3. Що є підставою для виплат в майновому страхуванні?
4. Ризики в майновому страхуванні.
5. Які страхові події виключають з договорів страхування майна?
6. Обов'язкові та добровільні види майнового страхування.
7. Типи договорів при страхуванні майна.
8. Особливості визначення тарифів за різними видами майнового страхування.
9. Особливості застосування франшизи при майновому страхуванні.
10. Особливості здійснення відшкодування за різними видами майнового страхування.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
5.	Особисте страхування	6

План

1. Сутність та особливості особистого страхування.
2. Класифікація особистого страхування.
3. Що є підставою для виплат в особистому страхуванні?
4. Ризики в особистому страхуванні.
5. Обов'язкові та добровільні види особистого страхування.
6. Визначення підгалузей особистого страхування.

7. Особливості визначення тарифів за різними видами особистого страхування.
8. Особливості здійснення страхових виплат за різними видами особистого страхування.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
6.	Страхування відповідальності	6

План

1. Страхування відповідальності та його види.
2. Специфіка страхування відповідальності.
3. Класифікація страхування відповідальності.
4. Що означає ліміт відповідальності страховика?
5. Особливості визначення розміру збитку при страхуванні відповідальності.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
7.	Основи перестрахування та співстрахування	5

План

1. Сутність і теоретичні основи перестрахування.
2. Методи перестрахування.
3. Форми перестраховальних операцій.
4. Особливості перестрахування ризиків у нерезидентів.
5. Співстрахування та механізм його застосування.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
8.	Основи фінансової діяльності страховика	5

План

1. Склад та економічний зміст доходів і витрат страховика.
2. Визначення прибутку страховика.
3. Оподаткування у страхових компаніях.
4. Поняття фінансової надійності страховика.
5. Умови, що забезпечують фінансову надійність страховика.
6. Якими принципами необхідно керуватись страховику при формуванні збалансованого страхового портфеля?
7. Страхові резерви.
8. Платоспроможність страховика та умови її забезпечення.
9. Інвестиційна діяльність страховиків.

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Доведіть, що страхування є одним із засобів захисту від негативних наслідків природного та антропогенного характеру.
2. Охарактеризуйте розвиток страхування і доведіть необхідність виникнення та поширення різних його видів.
3. Доведіть необхідність класифікації страхування.
4. Порівняйте загальну класифікацію страхування, яку використовують в Україні та світовій практиці.
5. В яких випадках застосовують індивідуальне, а в яких колективне страхування.
6. У яких сферах мають найбільший прояв негативні наслідки ризику.
7. Доведіть необхідність вивчення та застосування ризик-менеджменту в діяльності страхових компаній.
8. Доведіть, що економічне зростання держави неможливе без розвитку страхового ринку.
9. Яку роль відіграють страхові посередники на страховому ринку.
10. Що зумовлює створення об'єднань страховиків.
11. Доведіть необхідність знання для страхувальника змісту та умов договору страхування.
12. Доведіть необхідність державного регулювання страхової діяльності.
13. Зарубіжний досвід різних видів страхування.
14. Чим обумовлюється здійснення окремих видів особистого страхування в обов'язковій формі.
15. Зарубіжна практика медичного страхування.
16. Визначте, в чому полягає доцільність майнового, особистого та страхування відповідальності в Україні.
17. Яку роль можуть відігравати страхові компанії в довгостроковому фінансуванні різних галузей економіки.

Задача 1. Вартість об'єкта страхування 20000 грн. Внаслідок пожежі майно було частково знищено. Збиток становив 8000 грн. Безумовна франшиза за договором становить 600 грн. Визначити розмір страхового відшкодування, якщо об'єкт застраховано за системою дійсної вартості майна.

Задача 2. Вартість об'єкта страхування 30000 грн. Об'єкт застраховано за системою пропорційної відповідальності на суму 15000 грн. Внаслідок затоплення майно було частково знищено. Збиток становив 10000 грн. Визначити розмір страхового відшкодування.

Задача 3. Вартість об'єкта страхування 147000 грн. Внаслідок пожежі майно було частково знищено. Збиток становив 52000 грн. Визначити розмір страхового відшкодування, якщо об'єкт застраховано за системою першого ризику.

Задача 4. Середня вартість врожаю озимої пшениці за останні п'ять років становить 15400 грн. з 1га. Фактична вартість врожаю з 1га 11200 грн. Збиток відшкодовується у розмірі 70%. Визначити розмір страхового відшкодування.

Задача 5. За договором страхування передбачена безумовна франшиза в розмірі 1% від суми збитку. Фактичний збиток склав 246000 грн. Визначити величину франшизи та розмір страхового відшкодування.

Задача 6. За договором страхування передбачена умовна франшиза в розмірі 6% від страхової суми. Страхова сума становить 50000 грн. Фактичний збиток склав 23000 грн. Визначити величину франшизи та розмір страхового відшкодування.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС <u>Бакалавр</u> напряму підготовки/ спеціальність «Фінанси, банківська справа та страхування»	Кафедра <u>Банківської справи та страхування</u>	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1 з дисципліни <u>«Страхування»</u>	Затверджую Зав. кафедри
	2021-2022 навч. рік		(підпис) Худолій Л.М _____ 2021 р.

Екзаменаційні запитання

1. Назвіть ознаки страхування, як економічної категорії.

Розв'язати задачу.

Майно підприємства загальною вартістю 40 тис. грн. застраховане на 28 тис. грн. Внаслідок пожежі знищено майна на 14 тис. грн. Визначити суму страхового відшкодування за системою першого ризику.

2. Що таке франшиза і як вона впливає на розмір страхового відшкодування?

Розв'язати задачу.

Господарські будівлі загальною вартістю 70 тис. грн. застраховані на 15 тис. грн. Внаслідок стихійного лиха знищено майна на 20 тис. грн. Франшиза становить 1% від розміру збитку. Визначити суму страхового відшкодування за системою пропорційної відповідальності.

Тестові завдання

1. Яке число пропущене в реченні?

Перші колективні угоди щодо компенсації збитків були укладені ... тис. рр. до н.е.

2. До принципів страхування не відносяться:

1	максимальна сумлінність сторін страхового договору;
2	контрибуція;
3	відсутність простроченої заборгованості за кредитами;
4	страховий інтерес.

3. Дайте визначення поняття.

Нетто-активи страховика – це ...

4. Яке слово пропущене в реченні?

Суб'єктами страхового ринку є прямі страхові посередники, такі як страхові ... та страхові брокери.

5. У разі дострокового припинення дії договору страхування за вимогою:

страховика	а) страхувальникові повертаються повністю сплачені ним страхові платежі;
страхувальника	б) страхувальникові повертаються страхові платежі за період,

	що залишився до закінчення дії договору з вирахуванням витрат на ведення справи, фактичних виплат страхових сум та страхового відшкодування, здійснених за цим договором страхування

6. Страховий агент є уповноваженою особою:

1	страховика;
2	страхувальника;
3	брокера;
4	перестраховувальника.

7. Дайте відповідь на питання:

Коли набуває чинності договір страхування?

8. Закінчіть речення:

Страховання передбачає виокремлення трьох галузей: особистого страхування; майнового страхування та страхування ...

9. До гарантійного фонду страховика належить:

1	додатковий капітал;
2	резервний капітал;
3	статутний фонд;
4	нерозподілений прибуток.

10. Назвіть основні вимоги, яким відповідають:

1) Страхові брокери	а) юридичні особи;
2) Страхові агенти	б) громадяни;
	в) не мають права отримувати та перераховувати страхові платежі;
	г) не мають права отримувати та перераховувати страхові виплати;
	д) одержують страхові платежі;
	к) укладають договори страхування.

_____ *Мамчур Р.М.*
(підпис)

8. Методи навчання

Організація навчання під час вивчення дисципліни забезпечується засобами поєднання аудиторної і поза аудиторної форм навчання. До видів навчальних занять відносяться: лекції; семінари; практичні заняття; самостійна аудиторна робота студентів; самостійна поза аудиторна робота студентів; консультації.

Також використовуються методи активного навчання, які максимально активізують діяльність студентів та стимулюють їх до виявлення активності й самостійності, потреб самореалізації та саморозвитку:

- дискусії (питання-ситуація, «зеркальні» питання, естафетні питання);
- ділові ігри (ситуативно-рольові, проблемно-рольові, творчі);
- аналіз конкретної професійної ситуації (стандартні, критичні, екстремальні).

На семінарсько-практичних заняттях пропонується: студентам поділитися на мікрогрупи по 4-6 чол., вибрати лідера – організатора малої групи. Упродовж 10 хвилин виноситься індивідуальне вирішення ситуації, а потім сумісно обговорюється ситуація в мікрогрупі і виробляється загальне вирішення. І лише потім проводиться мікрогрупова дискусія (10 хв.), під час якої обговорюються групові варіанти вирішення ситуації. Викладач підводить підсумки і акцентує увагу на правильному вирішенні ситуації. За пару можна вирішити 3-5 ситуацій.

9. Форми контролю

Для здійснення контролю за якістю знань та вмінь студентів при вивченні дисципліни використовуються:

- виконання індивідуальних практичних завдань;
- індивідуальні співбесіди;
- модульне оцінювання знань;
- іспит.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

11. Методичне забезпечення

1. Мамчур Р.М. Страхування: Метод. вказівки для самостійної роботи – К.: ЦП КОМПРИНТ, 2020. – 148 с.
2. Мамчур Р.М. Робоча програма з дисципліни «Страхування»
3. Мамчур Р.М. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Страхування»

12. Рекомендована література

1. Мамчур Р.М. Страхування: [навч. посібник] / Р.М. Мамчур. – К.: «ЦП «Компринт», 2016. – 172 с.
2. Mamchur R. Insurance: [educational book] / R. Mamchur. – К.: «СРР «Comprint», 2017. – 215 с.
3. Закон України «Про страхування» № 85/96 ВР від 07.03.1996р.
4. Базилевич В. Страхування: [навч. посібник] / В. Базилевич. К.: Знання, 2011. – 607 с.
5. Говорушко Т.А., Стецюк В.М. Страхування: [навч. посібник] / Т.А. Говорушко, В.М. Стецюк. – Львів: «Могнолія 2006», 2014. – 328 с.
6. Горбач Л.М., Кадебська Е.В. Страхування: [підручник] / Л.М. Горбач, Е.В. Кадебська. – К.: Кондор-Видавництво, 2016. – 544 с.
7. Пічугіна О.В. Страхування: [конспект лекцій] / О.В. Пічугіна. – Одеса, 2018. – 67 с.
8. Фисун І.В. Страхування: [навч. посібник] / І.В. Фисун. – К.: ЦУЛ, 2018. – 240 с.

13. Інформаційні ресурси

1. zakon.rada.gov.ua
2. uainsur.com
3. prostrah.com
4. uk.wikipedia.org
5. www.vuzlib.org
6. www.nbu.gov.ua